

KANTAKAUPUNGIN YLEISKAAVA 2017 - 2021

Tampereen kaupunki laatii kaupunkistrategian mukaisesti (KV 13.11.2017) kantakaupunkia koskevaa valtuustokausittain päivittyvää yleiskaavaa. Kuluvalla valtuustokaudella 2017-2021 laaditaan strateginen yleiskaava myös Pohjois-Tampereen alueelle. Yleiskaavoituksen työohjelma 2017-2021 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.12.2017 § 340.

”Tampere - Sinulle paras” -kaupunkistrategiassa on asetettu kaupungin kehittämistä koskevat tavoitteet vuoteen 2030. Strategia perustuu tunnistettuihin tulevaisuuden muutostekijöihin ja sisältää kaupungin kehittämisen pitkän aikavälin tahtotilan. Kaupunkistrategian linjaukset etenkin urbaanista ja kestävästi kasvavasta kaupungista ovat yleiskaavatyön kannalta keskeisiä. Tavoitteena on, että Vuonna 2030 kaupungin tulisi olla 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki, hiilineutraali sekä älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijä.

Strategiassa kaupunkiympäristön kehitystä koskevat tavoitteet on koottu Urbaani ja kestävä kasvu -otsikon alle. Strategiassa asetettu tavoite kaupungin vuosittaiselle kasvulle (noin 3 000 uutta asukasta) heijastuu kaupunkiympäristön suunnittelussa, maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen, talouden ja

investointien, kokonaisuuteen. Kaikkia osaluokkia yhdistävä lähtökohdaksi on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja kasvun suuntaaminen ensisijaisesti joukkoliikenneväyläkeleille sekä aluekeskuksiin. Tavoiteltua tulevaisuutta tukeva päätös siitä, että raitiotietä kehitetään kaupungin liikennejärjestelmän runkona, on jo tehty.

Strategiassa korostuvat myös kaupunkiympäristön laadulliset tavoitteet, elävyys ja omaleimaisuus, mm. Tampereen rakennetut kulttuuriympäristöt ja teollisuushistoria. Vetovoimaisen ydinkeskustan lisäksi omaleimaisia aluekeskuksia halutaan kehittää monipuolisina asumisen, vapaa-ajan, palvelujen ja yrittämisen paikkoina. Toiminnallisesti viikkaimmilla keskusta-alueilla korostuu saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla kävelystä yksityisautoihin. Keskusta-alueilla viihtyisyyttä voidaan lisätä laajentamalla kävelyympäristöjä samalla kun varataan pysäköintitilaa uusiin pysäköintilaitoksiin.

Asuin- ja elinympäristöjen suunnittelussa omaleimaisuuden lisäksi korostuvat niiden viihtyisyys ja turvallisuus. Asumiseen liittyy myös vapaa-ajan toimintojen turvaaminen. Säilyttämällä laadukkaat ja monipuoliset viheralueet ja -verkostot sekä lisäämällä vesistöjen

kestävää hyödyntämistä vahvistetaan kaupunkilaisten viihtyisyyttä ja kaupungin vetovoimaa.

Kaupunkiympäristön kestävällä kehittämisellä voidaan edistää myös hiilineutraalisuustavoitetta, joka strategiassa on asetettu vuoteen 2030 mennessä. Kestävästi kasvava kaupunki arvostaa luontoa, säästää luonnonvaroja ja vähentää päästöjä. Yksi merkittävä osa-alue on kehittää älyliikennettä sekä liikkumisen uusia palveluja ja toimivia matkaketjuja.

Strategian toteuttamiseen voi osallistua laajasti. Koko kaupunkiyhteisö voi olla yhdessä luomassa sujuvan arjen ja kestävä asuminen ratkaisuja. Alueita voidaan käyttää erilaisia uusien ratkaisujen kokeilu- ja kehitysalustoina ja luoda yrityksille edellytyksiä uusien palvelujen luomiseen.

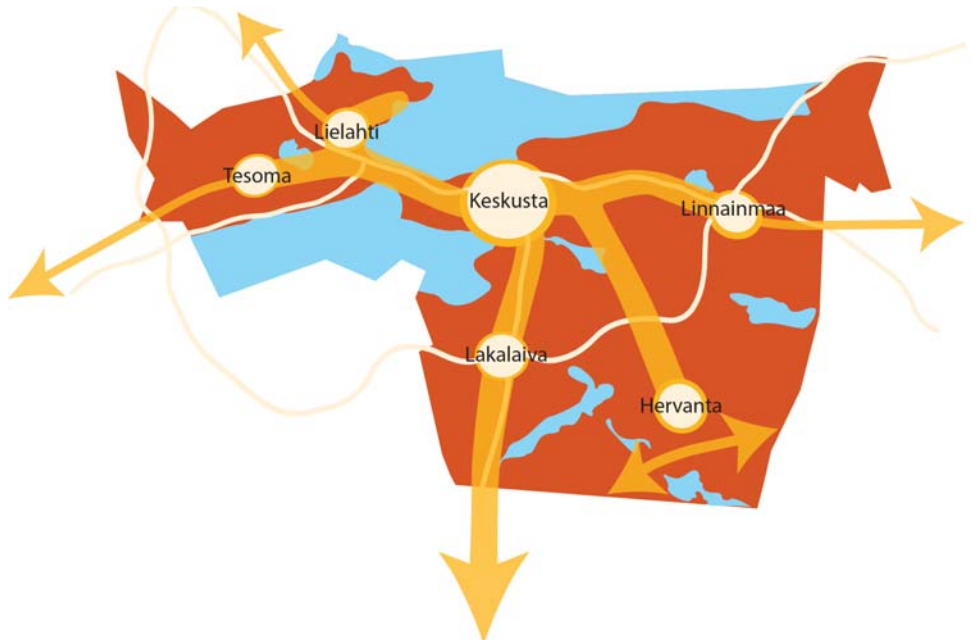
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan kaavan lähtökohdista, asukkaiden ja muiden osallisten mahdollisuuksista ottaa osaa suunnitteluun, kaavan suunnittelusta aikataulusta sekä siitä, miten kaavan toteuttamisesta aiheutuvia vaikutuksia on tarkoitus arvioida.

Suunnittelualue

Tampere on jakautunut yhdyskuntarakenteeltaan selkeästi kahtia kaupunkimaisen etelän ja maaseutumaisen pohjoisen alueisiin. Tämä kaavatyö koskee eteläistä, kantakaupungiksi kutsuttua aluetta, jolle sijoittuu valtaosa nykyisistä asukkaista ja tulevasta kasvusta.

Kokonaisala.....	169 km ²
Maa-ala	127 km ²
Asemakaavoitettu alue.....	103,27 km ²
Asukasmäärä (2/2018)	222 200
Asukastiheys.....	1750 as/km ²

Kaavatyön sisältö ja tavoitteet

Lähtökohdat

Yleiskaavaa laaditaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) ja maakuntakaavan pohjalta. Pirkanmaalla on varsin tuore maakuntakaava, Pirkanmaan maakuntakaava 2040, joka on kuulutettu voimaan 8.6.2017. Lisäksi Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelma huomioidaan yleiskaavatyössä. Seudun rakennesuunnitelma 2040 on hyväksytty vuonna 2015 ja kuntien ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimus allekirjoitettu vuonna 2016. Rakennesuunnitelma asettaa kuntien yhteiset pitkän aikavälin tavoitteet yhdyskuntarakenteen kehittämiseksi.

Suunnittelualueella on toistaiseksi voimassa useita yleiskaavoja, vuonna 1998 hyväksytyt kantakaupungin yleiskaavan lisäksi 13 osayleiskaavaa eri puolilla kantakaupunkia. Edellisellä valtuustokaudella kantakaupungin alueella hyväksyttiin kaksi yleiskaavaa, Keskuksen strateginen osayleiskaava (18.1.2016) ja kantakaupungin yleiskaava 2040 (15.5.2017). Molemmista on valitettu ja ne ovat oikeusistuimissa ratkaistavina. Vanhentuneet yleiskaavat kumoutuvat sitä mukaa kun myöhemmin laaditut kaavat voidaan saattaa voimaan.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kantakaupungin yleiskaavaa päi-

vitetään valtuustokausittain. Yhdyskuntarakenteessa tapahtuvien pitkäkestoisten mutta myös nopeiden muutosten seuraaminen ja reagoiminen niihin edellyttää jatkuvaa yhdyskuntarakenteen arviointia. Valtuustokausittain tarkistettava yleiskaava on siten yksi keskeinen kaupungin kehittämisen väline. Valtuustokausittain tarkistettava yleiskaava varmistaa myös maankäyttö- ja rakennuslain 36§:n säädöksen: *kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laadimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.*

Valtuustokaudella 2017 - 2021 vireillä oleva kantakaupungin yleiskaava käsittää koko kantakaupungin alueen ja voimaan tullessaan kumoaa aikaisemmat yleiskaavat. Kantakaupunki on lähes kokonaisuudessaan asemakaavoitettu. Asemakaavoittamattomia alueita on Kaupissa, Särkijärven ja Hervantajärven ympäristöissä, Ojalan ja Aitovuoren alueella sekä Kolmenkulmassa.

Tavoitteet

Yleiskaavan tavoitteet ovat johdettavissa kaupunkistrategiasta. Strategian keskeinen tavoite yhdyskuntarakenteessa huomioitavaksi on kasvutavoitteen turvaaminen siten, että kaupunkiympäristön laatu ja toiminnallisuus säilyvät. Kasvun suunnista korostuvat aluekeskukset ja joukkoliikenteen vyöhyk-

keet. Strategian tavoitteiden pohjalta yleiskaavatyössä kiinnitetään huomioita aluekeskuksiin monipuolisina asumisen, vapaa-ajan, palvelujen ja yrittämisen paikkoina. Kantakaupunkiin sijoittuvat aluekeskukset eroavat selkeästi toisistaan niin nykytilansa kuin sen tuottaneen kehityshistorian suhteen. Niiden kehittäminen edellyttää monin paikoin merkittävää olevan kaupunkirakenteen uudistamista, joka asettaa omat potentiaalinsa ja rajoitteensa tulevalle kehitykselle. Yleiskaavatyön aikana laaditaan aluekeskusten kehityskuvauksia ja tarkastellaan niiden toteuttamisen ohjelmointia.

Yleiskaavatyön rinnalla laaditaan kestävän kaupunkiliikkuksen suunnitelmaa (SUMP = Sustainable Urban Mobility Plan). Suunnitelma pitää sisällään kaikki liikkumismuodot ja ottaa laajalla näkökulmalla kantaa tulevaisuuden liikkuksen kehittämiseen ympäristön, talouden ja sosiaalisen kestävyyden kannalta. Suunnitelmaa valmistellaan osallistavalla prosessilla. Raitiotietä kehitetään joukkoliikenteen selkärankana ja sen toista vaihetta aletaan rakentaa tämän valtuustokauden aikana. Yleiskaavaa varten tutkitaan erilaisia skenaarioita raitiotien tulevaisuuden laajenemisesta ja niiden mahdollistamasta kestävästä kaupungin kasvusta.

Aikataulu

Samaan aikaan yleiskaavatyön kanssa laaditaan Kestävä Tampere 2030 -tiekartta. Yhdyskuntarakenteen vaikutuksia hiilineutraaliuden toteutumiseksi tutkitaan yleiskaavatyön aikana erilaisten skenaarioiden avulla. Kasvun sijoittumisella on vaikutuksia mm. liikenteen kulkutapajakaumiin ja energiankulutukseen. Viherverkon kehittämistä jatketaan tutkimalla keskuspuistoverkoston laatu- ja jatkuvuuskysymyksiä.

Vaikutusten arviointi

Toteuttamisen vaikutukset ovat tärkeä osa yleiskaavasunnittelua. Vaikutuksia tulee selvittää, arvioida ja tunnistaa koko kaavaprosessin ajan, jotta ne ohjaavat suunnittelua haluttuun suuntaan. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset. Vaikutuksia on selvitettävä siinä laajuudessa, että voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Kantakaupungin yleiskaavatyössä korostuvat vaikutusten arviointi alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, ilmastoon, ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön sekä liikenteeseen.

Lisäksi vaikutuksia arvioidaan mm. elinoloihin, luontoon, maisemaan, virkistykseen ja kulttuuriympäristöön. Vaikutusten arviointi perustuu aluetta koskeviin perustietoihin, nykytilan kuvauksiin, laadittaviin selvityksiin, maastokäynteihin, osallisilta saatavaan palautteeseen, lausuntoihin ja huomautuksiin.

Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Prosessin kehittäminen

Valtuustokausittain päivittyvä yleiskaavoitus tarkoittaa selvitys- ja tilastoaineistojen ylläpitoa sekä yhdyskuntarakenteessa tavoitellun ja tapahtuneen muutoksen seuranta. Yhdyskuntarakenteen kehityksen seurannasta voidaan tehdä johtopäätöksiä suunnittelun ja toimenpiteiden suuntaamisesta haluttuun teemaan tai kohteeseen.

Yleiskaavatyöhön liittyy paljon tietoa, erilaisia selvityksiä ja suunnitelmia. Kasvavan tietomäärän hallitsemiseen on tarpeellista kiinnittää huomioita, jotta mm. maankäyttöä koskevan tiedon saatavuutta voidaan parantaa. Nyt käynnistyvällä yleiskaavakierroksella yleiskaavaa varten kehitetään tietomalli, johon kootaan kaikki yleiskaavaan sisältyvä tieto. Tietomallin rakentamisen tavoitteena on jatkossa helpottaa tiedon hallintaa, avata helpommin ratkaisun perusteena olevia asioita ja helpottaa vuorovaikutusta kaavatyön eri vaiheissa. Vuorovaikutusta kehitetään prosessin aikana käyttämällä erilaisia digitaalisia vuorovaikutustapoja ja kehittämällä matalan kynnyksen tapoja antaa palautetta ja keskustella eri ratkaisuisista. Vuorovaikutuksen suunnittelussa pyritään palvelemaan laajalla rintamalla erilaisia kohderyhmiä.

Osallistuminen

Osalliset

Ihmisiä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, kutsutaan osallisiksi. Osallisia ovat myös ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Kaavoitusmenettely järjestetään niin, että osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Yleiskaavaprosessissa osallisia ovat:

- Tampereen kaupungin asukkaat, maanomistajat ja kiinteistöjen omistajat
- Tampereella toimivat yritykset, yhdistykset ja yhteisöt
- naapurikunnat
- eri viranomaiset
- kaupungin eri organisaatiot

Osallistumismenetelmät

Osallistumisen tavoitteena on saada eri väestö- ja intressiryhmiltä arvokasta tietoa suunnitteluun sekä palautetta suunnitteluprosessin eri vaiheissa. Kaavan valmisteluun on mahdollisuus vaikuttaa mm. seuraavin tavoin:

- virallisten nähtävillä olojen aikana annettavat mielipiteet ja muistutukset
- alueelliset asukastilaisuudet suunnittelun eri vaiheissa
- kohdennetut tilaisuudet esim. elinkeinoelämälle, järjestöille, erityisryhmille
- karttapalautekyselyt suunnittelun eri vaiheissa
- työn esittely lautakunnille, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle

Tiedotustavat

Nähtäville asettamisesta ilmoitetaan Aamulehdessä, kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla ja kaavan nettisivuilla.

Päätöksenteko

Kaupunginhallitus käynnistää yleiskaavatyön valtuuston määrittämissä kohteissa (yleiskaavan työohjelma). Välivaiheen nähtäville asettamisesta (luonnos ja ehdotus) päättää yhdyskuntalautakunta. Kaupunginvaltuusto hyväksyy valmiin kaavan.

Yhteystiedot ja eri mediat

Tietoja kaavoituksen etenemisestä

Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristön suunnittelu
Yleiskaavoitus

yleiskaavapäällikkö
Pia Hastio puh. 040-801 6917

projektiarkkitehti
Lotta Kauppila puh. 040-800 7212

sähköpostimme:
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Aineiston esittely

www.tampere.fi/kantakaupunginyleiskaava2017-2021

Palvelupiste Frenckell

Frenckellinaukio 2 B
avoinna ma-pe 8.30 - 15.45

Mielipiteiden vastaanotto ja palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
PL 487, 33101 Tampere

käyntiosoitte:
Aleksis Kiven katu 14 - 16 C
avoinna ma-pe 8.30 - 15.45

Palautteeseen pyydetään merkitsemään diaarinumero TRE:863/10.02.03/2018